

*Nepoților mei:
Laura-Maria, Mihnea-Constantin
și
Marc-Constantin*

Constantin Munteanu

DARUL DE CRĂCIUN

Roman de dragoste

File de iubire din *Comedia contemporană*

CUPRINS

5	<i>CINE ESTE AUTORUL ACESTEI CĂRȚI?</i>
13	CAPITOLUL 1 DARUL DE CRĂCIUN
273	CAPITOLUL 2 VISUL DIN AMTRAK
348	CAPITOLUL 3 NEW YORK, LA CUMPĂNA DINTRE ANI
416	CAPITOLUL 4 DUPĂ DOI ANI
423	CAPITOLUL 5 CRIZA DE CATALEPSIE
437	CAPITOLUL 6 UN ȘOIM ÎN CIREȘUL DIN GRĂDINĂ
444	CAPITOLUL 7 ȘACALI, HIENE ȘI PAJURI
458	CAPITOLUL 8 REÎNTÂLNIREA

Capitolul 1

Darul de Crăciun

– Tăticule, tăticule! A venit tăticul! – am auzit o voce, pe care o țineam minte de demult, când mă întorceam acasă din vreo delegație; lipsea doar fuga acelei fetițe desculțe prin casa friguroasă, că la ora aceea încălzirea blocului era oprită, felul inimitabil cum mi se arunca de gât să mă sărute și mânuțele ei agitate trăgând de servietă, s-o deschidă, în timp ce-i savuram întrebarea ce-mi răsplătea șederea la vreo coadă imensă, prin vreun cartier mărginaș al Bucureștiului, unde se vindeau dulciuri: „ce mi-ai adus bun?”

În sala de așteptare a aeroportului din Austin, o doamnă tânără și fermecătoare mi se agățase deja de gât, sărutându-mă frenetic pe obraji.

– El este prietenul meu – mi-a arătat fiica mea către tânărul de alături, ce pusese deja mâna pe geamantan. Giuseppe – l-a prezentat printr-un gest delicat.

Respect pentru Io sono Giuseppe Maccherone, come voi siete

*Michelle Mamaliga*¹⁾ – mi-a strâns mâna cu putere tânărul înalt, athletic și cu ochi negri, plini de zâmbet.

Scăpat din brațele fiicei mele, i-am întins cu drag mâna lui Giuseppe, replicându-i în românește:

– Mă bucur să te cunosc; pari mai degrabă gondolier decât procuror.

– Iar dumneavoastră, mai mult un gentleman venit în misiune diplomatică, îmbrăcat de Versace, decât scriitorul rebel prezentat de Cristina – mi-a tradus Cristina pe măsură ce tânărul vorbea –, *signore Mamaliga* – și-a sfârșit el gestul de admirație.

– Giuseppe, nu cred că la voi a fost spânzurat cineva cu o macaroană, dar la noi să știi că mămăliga a explodat, și nu o dată – i-am răspuns, iar Cristina, deși iritată de schimbul acela de replici, s-a grăbit să-i traducă, explicându-i ce-i cu explozia mămăligii.

– Nu știu cât sânge de roman vă curge în vene, că prea aveți amândoi ochii albaștri – ne-a privit lung Giuseppe când ne-am apropiat de mașina în portbagajul căreia fusese deja pus geamantanul meu de voiaj mare și greu.

– Ce zici, merită două mii? – a mângâiat Cristina mașina, invitându-mă să iau loc în față, lângă Giuseppe, care îmi deschisese portiera ceremonial. Vei vedea, taticule, o parte din centrul orașului, că stau pe *Lavaca Street*, aproape de reședința guvernatorului Texasului – îmi șoptea din spatele meu, unde se așezase. Pune hârtia asta în buzunar,

¹⁾ *Eu sunt Giuseppe Maccherone, cum dv. sunteți Mihai Mămăligă (it.)*

lângă pașaport: dacă ieși singur pe *Lavaca Street*, s-ar putea să te legitimeze vreun polițist.

– La noi, pe vremea lui Ceaușescu, nici nu puteai intra în Cartierul Primăverii.

– Taticule... – m-a certat Cristina. Credeam c-ai lăsat ironiile acasă...

Luminile orașului mi-au distras atenția. Nu și gândurile. „Ce caut eu aici?!” Într-un moment de euforie, când fiica mea m-a întrebat unde voi petrece sărbătorile de iarnă, i-am răspuns fără să gândesc prea mult: „Cu tine, în Texas.” În telefon se lăsase o tăcere apăsătoare – credeam că gluma o supărase pe Cristina. În ultima vreme ne cam certaserăm – cu flerul ei de procuror, nu-i venise la îndemână să creadă că i-am trimis patru mii de euro pentru că vândusem un subiect de film unor samsari de la Hollywood; „asta s-o spui prietenilor tăi, pe care-i mai ai, dacă vrei să te lauzi. Mai bine, decât să continui să visezi cai verzi pe pereți, ai fi deschis un magazin de materiale de construcții în casa de la țară, că se caută.” „În Italia se caută și îngrijitoare tinere și frumoase pentru bătrâni neputincioși, ori culegătoare de căpșuni în Spania, dar eu ți-am înțeles vocația și, sacrificând ce cai verzi am mai avut, te-am trimis la studii înalte în America.” După o clipă de tăcere, am auzit șoapta fiicei mele: „Scuză-mă! Cred că m-ai luat prin surprindere cu atâția bani trimiși, când eu știam că nu mai ai decât pensia aceea amărâtă, în valoare de vreo 300 de euro... Sincer, taticule, eu nu cred povestea cu subiectul de film; știu ce junglă-i aici”: „iar eu știu cât talent am. Nu te-am întrebat ce cazuri grave ai rezolvat tu acolo ca învățăcel, sau ai privit

de pe tușă, un fel de muscă la arat, că doar nu te-or pune pe tine în linia întâi – așa că fă bine și nu te băga în bucătăria mea literară; nu călca pe urmele mamei tale, care m-ar fi vrut bișnițar-ajuns; abia am scăpat definitiv de aerul ei cazon”; „să-ți fie rușine!” – a venit replica fiicei mele; era pentru prima dată când își apăra mama. Ne-a trebuit cam mult să putem discuta din nou ca pe vremuri, cu sufletul deschis. Acum, trebuia s-o dreg, să-i spun că am glumit – ce să caut eu în Texas?! Crăciunul voiam să-l petrec singur, acasă. În telefon, însă, am auzit o șoșoteală aprinsă – Cristina vorbea cu prietenul ei, Giuseppe *Macarone*, că-i uitasem numele celălalt și-l numisem așa într-o discuție. „*Se dice maccherone, signore Mamaliga*” – mi-a replicat Giuseppe. Acum spunea ceva Cristinei – vorbea repede și cu entuziasm. „Tăticule! Tăticule!... – am auzit strigătul de bucurie al fiicei mele. Ești cel mai grozav tătic!... Măine facem rost de chemare, să obții viză pentru Statele Unite.” Voiam să-mi iau vorbele înapoi; făcusem o glumă; dădusem o replică pe moment, că nu aveam chef să plec din Sânzieni – după mai bine de 40 de ani, visasem să petrec sărbătorile de iarnă în casa părintească; să-l ajut pe nașul Ion să taie porcul, din care mi-ar fi vândut și mie o parte; să muncesc 3-4 zile la rând și să pregătesc cum știam doar eu prăjitura tradițională de Ajun – turtele cu julfă –, chit că dădusem deja rețeta unei cofetării din Iași, care ar fi putut să-mi trimită un platou întreg; voiam să merg de Crăciun la biserică dis-de-diminează și să ascult deschiderea slujbei cu neasemuitele colinde cântate de bătrânul preot Mihai

Constantin – două colinde aflasem că erau pe textele unor poeți cu care stătuse în închisoare la Gherla; a început să le cânte după Revoluție –; iar de Anul Nou – o!, marea mea plăcere – să fi primit urătorii cu colaci, nuci și câte un ban, cum eram primit și eu în copilărie. Și mai știam că, de Crăciun, Olguța va veni la mama ei, pentru că-și trimitea puștoaica împreună cu cei doi băieți adolescenți la schi („ori toți trei, ori niciunul!” – îmi povestise că le-a hotărât) și rămânea singură – aș fi lăsat porțița de la fântână descuiată și, imediat ce s-ar fi inserat, aș fi auzit-o intrând prin camera din spate. Într-o seară, știam că va petrece cu Cătălin în camera de curat a casei mele părintești – zău dacă mă deranja! Parcă era ceva normal, ceva ce, cu ani în urmă, aș fi dezavuat și-aș fi stat la masa de scris noaptea în șir să-mi aștern pe hârtie indignarea.

Odată terminată convorbirea cu fiica mea, două zile n-am fost bun de nimic; nici perele tomnatece, rămase pe crengi, n-am fost în stare să le culeg, să le bag în beci, iar când nașul Ion a venit să-mi are grădina, am pretextat că mi-i rău și am stat mai mult prin casă, rotindu-mă ca într-o cușcă. Doar peste alte câteva zile de neliniște, mi-am amintit de *Grasa de Cotnari* și am tras-o în câteva damigene; o cumpărasem din producția unui cotnărean de încredere – se limpezise deja. Același lucru l-am făcut și cu *Busuioaca de Bohotin* adusă de Olguța de la Vaslui, pe unde controlase magazinele din rețeaua de magazine sătești a lui Cătălin Andrei Păduraru. Isprăvind cu vinul, am continuat să mă învărt prin beci ca un om beat. Cred c-am umblat de câteva ori la nișa în care țineam putinelele cu brânză de oi,

Respectiv, dulceața de cireșe amare și borcanele cu miere de albine. Apoi am mers în cameră și m-am întins pe pat, cu laptop-ul pe brațe. „Crăciun în Texas! Idiot mai sunt!” – m-am certat în gând. Un timp, am ascultat melodia *Lacrimile tăcerii* a lui Ren Chang – întotdeauna mă relaxa și-mi dădea o stare de visare învăluită într-o tristețe dulce, al cărei motiv izvora de dincolo de rațional. Când am simțit că deja melodia mă obsedează, am renunțat la ea și am rămas cu ochii în tavan – tavanul atât de drag al copilăriei mele!, în semnele căruia, date de cioturile lemnului de brad, închipuiam figurile tuturor voinicilor din poveștile spuse de părinți pe vremea când eram copil. Priveam fascinat, lăsând să incolțască în capul meu ideile pentru o nouă piesă de teatru care să aibă ca leit-motiv turtele cu julfă, că tot începusem afacerea cu cofetarul din Iași, din rețeaua de patiserii a lui Cătălin. Pe *HotNews*, un articol atacase de curând pe revoluționarii care făceau greva foamei, pentru că nu le asculta nimeni revendicările; mogulii presei românești terminaseră răfuielele cu unii politicieni incomozi și se repeziseră asupra revoluționarilor, care ceruseră de curând desecretizarea unor privatizări. „Voi scrie despre revoluționari, despre idealurile lor, și-am să arăt cine a confiscat revolta spontană din decembrie” – mi-am ordonat în gând. Laptop-ul căzuse lângă mine pe pat, iar eu am continuat să las ideile să se cristalizeze. „Cofetăria va fi locul de întâlnire a tinerilor plini de entuziasm, în actul întâi; actul doi va fi în noaptea Revoluției iar actul trei, la 20 de ani după... Tutele cu julfă sau julfă ca umplutură a bomboanelor fondante, făcută din cânepă nebună, va

fi drogul cu care, în actul trei, vor fi amăgiți și adormiți revoluționarii de către cei ce-au confiscat țara.”

Peste încă două zile, la prânz, poșta rapidă mi-a adus un plic; erau actele de chemare în America. Seara am plecat spre București, să fiu a doua zi dimineată la Ambasada SUA. Când am ajuns la un ghișeu, mi-am dat seama că ceva nu-i în ordine – mi s-a spus să aștept. Am fost chemat la un alt ghișeu. Era consulul. Voia să știe pe cine am în America. I-am spus adevărul. „Doar atât? (Vorbea bine românește.) Știți cine-i guvernator în Texas?” „Știu cine a fost” – i-am răspuns. A zâmbit. „Ce specializare face fiica dumneavoastră?” „Procuror. Își dă doctoratul în crimă organizată... trafic de persoane – de-astea!” – am conchis eu. „A! Vă spune ceva numele Margherita Donbario?” – m-a întrebat curios. „Nu. Cine-i?” „Fiica nu v-a spus ce face acolo, cu cine lucrează?” „Nu. Știu că se specializează în combaterea... – cum v-am spus; doar eu i-am plătit cursurile. N-o întreb, să nu-i fie interceptate convorbirile. Eu nu-s curios de dosarele ei în lucru, tot așa cum și pe ea am învățat-o să nu-și bage nasul în manuscrisele mele.” Am discutat un timp despre soarta literaturii contemporane. „Și la noi este o inflație de subproduse literare” – a conchis consulul și mi-a făcut semn să mai aștept pe unul dintre scaunele din sala înșesată de lume. Seara, înainte de-a se înnopta, eram din nou la cotul șoselei, cu viza pe pașaport. Acasă, am stat până spre ziuă pe internet, să-mi planific ceea ce voi face acolo. Plecam spre Austin cu *Lufthansa*; escală la München, la plecare; întoarcerea de la New York era prin Frankfurt.

De la Austin la New York reținusem on-line o cușetă la *Amtrak*, celebrul tren american, cu schimbare în Chicago. Visam să reeditez excursia făcută cu un sfert de secol în urmă cu transsiberianul de la Moscova la Beijing și retur.

– Crăciunul îl petreci cu mine în Austin, tăticule, că Giuseppe merge la New York; vine familia lui la profesorul Montealbo, care-i verișorul lui taică-său. Nu-s mulți; doar vreo douăzeci și ceva de persoane; o mică Italie – a răs fiica mea. De Anul Nou, cred că pe 30 decembrie, vin și eu la New York. Mai repede nu pot, că-n jurul Crăciunului am câteva *acțiuni* urgente aici. Îmi pare rău c-ai reținut o cușetă întregă, dar poți renunța la un loc.

– N-am niciun chef să stau cu încă cineva atâtea ore – mai bine singur! – că doar am bani.

– Tăticule, de-ai ști cu cât drag te aștept! Să nu-mi aduci nimic; aici găsesc de toate. Ia doar câteva din cărțile tale, să le arăt colegilor – toți știu că tatăl meu este scriitor. În primul rând, pune de pe acum în geamantan *Întroienirea*, că vreau să citesc colegilor scena când eroul principal i-o trage Mariei Săteanu; americaniiăștia cred că scenele *hard* de amor sunt invenția lor.

– Ba uite că unul dintre *căii mei verzi de pe pereți*, numit *Întroienirea*, n-am să-l aduc, dacă atât ai reușit tu să vezi în momentul acela de iubire, poate cel mai frumos și mai bine ancorat în structura vreunui roman scris de mine.

– Tăticule... – am auzit glasul alintat, ca o dojană tandră, al fiicei mele – tu tot n-ai uitat momentul meu de... de răutate; doar suntem amândoi Vlădeni.

– Un Vlădeanu adevărat nici nu uită și, cu atât mai mult, nu iartă...

– Tăticule... dacă eu ți-am cerut anume acest roman, sigur că-i știu valoarea, mai ales a scenei de iubire – iar tu știi c-o știi! Zi mai bine că te-a infuriat limbajul meu, deprins aici. Scuze! Voi citi colegilor mei, tineri ca și mine, frumosul *moment de iubire ce dezgheață sufletul unei femei încărcate de ură și de răutate* – adevărat comisar bolșevic.

Faptul că fiica mea reținuse formularea unui mare critic literar la adresa personajului meu îmi înmuiase sufletul – cum s-o mai cert pentru limbajul american, în care cei ce se iubesc *și-o trag* sau *și-o pun?!* Continuum s-o ascult; vorba ei alintată și bucuria că ne vom revedea au făcut să-mi doresc de adevăratele să plec în Statele Unite. Nici nu știu când a trecut timpul – doar ce m-am trezit, cu o zi înainte de plecare, cu lada mare de carton cărată cu greu prin zăpadă de prietenul meu Pinocchio până în casă:

– Domn' Mihai, aici îs niște *second hand*; abia ieri am ajuns la cutiile aduse împreună în septembrie din Germania. Știu că-i cald tot timpul în Texas, dar dacă mergi și la New York, am găsit ceva bun pentru dumneavoastră: o haină cu mesadă detașabilă, marca *Versace*; vedeți că are două găuri sub brațe, cred că-s de glonte; pe unde a intrat, materialul e pârlit un pic; cealaltă gaură e mică de tot, da' le rezolvi matală... Și ceva pentru domnișoara Cristina: o să-i placă; blană marca *Fendi*; cum să nu v-o aduc?! Era murdară de vopsea, dar am rezolvat-o; doar am lucrat în industria chimică. În Târgușor, nici